

Instruks til Petoro AS for økonomistyring av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE)

Fastsatt 25. oktober 2023

1	Innledning	2
2	Myndighet og ansvar	2
2.1	Styrets ansvar	2
2.2	Oppdragsbrev	3
2.3	Internkontroll	3
3	Regnskapsføring	3
3.1	Regnskapsføring og regnskapsprinsipp	3
3.2	Betalingsformidling	4
3.3	Regnskapsføring av kontantinnkallinger mot mellomværende med statskassen	4
3.4	Mellomværende med Equinor ASA	5
3.5	Renteberegning av mellomværende med statskassen	5
3.6	Renter av statens kapital	5
4	Rapportering	5
4.1	Rapportering til statsregnskapet	5
4.2	Årsrapport	6
5	Revisjon	6

Instruksen er fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 25.oktober 2023, i medhold av § 3 i reglement for økonomistyring i staten og § 11-10 i lov om petroleumsvirksomheten (petroleumsloven).

Formålet med denne instruksen er å fremheve og presisere Nærings- og fiskeridepartementets rammer og krav for Petoro AS sin økonomistyring av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (heretter forkortet SDØE).

1 Innledning

Staten deltar som direkte investor i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel gjennom Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). SDØE er ikke en juridisk person eller et selskap, men en pengestrøm som inngår i statsbudsjettet. SDØE oppfyller ikke kriteriene for en statlig virksomhet i økonomiregelverket, jf. punkt 1.2 i bestemmelser om økonomistyring i staten, men er likevel omfattet av regelverket. Ordningen innebærer at staten betaler sin forholdsmessige andel av alle investeringer og driftskostnader i prosjekter tilsvarende statens deltakerandel. Staten mottar en tilsvarende andel av produksjonen. Equinor ASA er gitt ansvar for markedsføring og salg av statens volumer. SDØE-porteføljen består av utvinningstillatelse i letefasen, felt under utbygging og felt i drift. Videre er staten en stor eier i rørledninger og landanlegg. Netto kontantstrøm fra SDØE overføres direkte til Statens pensjonsfond utland.

Statens direkte andeler forvaltes av Petoro AS (heretter Petoro). Staten er heleier av Petoro og SDØE. En av Petoros hovedoppgaver er økonomistyring for statens direkte deltakerandeler. Dette innebærer utarbeidelse og avleggelse av regnskap, oppfølging av budsjett, prognoser og oppfølging av revisjonsaktiviteter. Petoros virksomhet er underlagt aksjeloven og petroleumsloven, samt reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet), bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene) og bevilgningsreglementet.

Regnskapet for SDØE utarbeides og avlegges i henhold til statens kontantprinsipp og i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk. Petoros forvaltning av SDØE-porteføljen er underlagt bevilgningsreglementets § 7, Reglementet og Bestemmelsene, med unntak av kapittel 5-8 og med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruks og de unntak som er omtalt i vedlegg 1. Videre er Petoros forvaltning av SDØE underlagt lov av 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomheten (petroleumsloven) kapittel 11, selskapets vedtekter og Finansdepartementets rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.

2 Myndighet og ansvar

2.1 Styrets ansvar

(Petroleumsloven § 11-6 og reglementet for økonomistyring i staten § 9, § 12, § 14)

Styret i Petoro er ansvarlig for at lover, regelverk og gjeldende instruks overholdes og at kravene som er satt til økonomistyringen, følges. Styret kan delegerer myndighet og fullmakter til administrerende direktør. Selskapet skal fastsette intern instruks for økonomistyring av SDØE innenfor rammen av denne instruks. Det skal presiseres hvordan ansvarsforholdet og de enkelte funksjoner i økonomistyringen skal utføres.

Instruks for økonomistyring av SDØE og årlige oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet er styrende for Petoros forvaltning av SDØEs virksomhet. I tillegg er

selskapets vedtekter, strategier, verdier og forretningsetiske retningslinjer og retningslinjer for utøvelse av selskapets samfunnsansvar førende for virksomheten i Petoro.

2.2 Oppdragsbrev

(Reglementet for økonomistyring i staten § 7)

Det gis et tilskudd til drift av Petoro AS som en egen bevilgning over statsbudsjettet. Midlene blir stilt til disposisjon gjennom oppdragsbrev. Oppdragsbrevet gjelder for ett kalenderår og inneholder mål, styringsparametere, tildelte beløp, fullmakter og krav til rapportering. SDØEs bevilgninger gis på kap. 2440 og kap. 5440. Eventuelle endringer av oppdragsbrevets innhold og tildelte midler i løpet av budsjettåret, blir utformet som supplerende oppdragsbrev.

2.3 Internkontroll

(Reglementet for økonomistyring i staten §14 og § 15, Bestemmelsene punkt 2.4)

Petoro har ansvar for at det er etablert tilfredsstillende internkontroll, og at korrekt rapportering knyttet til SDØE finner sted. Det må etableres systemer, rutiner og tiltak som har innebygd internkontroll og som er tilpasset risiko og vesentlighet.

Internkontrollen skal være tilpasset arbeidsdelingen mellom Petoro og privat tjenesteyter, jf. nærmere om privat tjenesteyter under pkt. 3.1.

3 Regnskapsføring

(Petroleumsloven § 11-8, Bevilgningsreglementet § 7, Reglementet §§ 12, 17 og 18 og Bestemmelsene punkt 2.6, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 4.3 og 4.4)

3.1 Regnskapsføring og regnskapsprinsipp

Petoro må påse å ha tilgang til et økonomisystem som oppfyller kravene i punkt 4.3 i Bestemmelsene.

Petoro har unntak fra Bestemmelsenes punkt 2.6 om organisering av økonomioppgaver slik at Petoro kan benytte en privat tjenesteyter i forbindelse med regnskapstjenester, transaksjonsbehandling og applikasjonsforvaltning for regnskapsføringen av SDØE, jf. vedlegg 1. Det skal foreligge en avtale mellom Petoro og privat tjenesteyter som regulerer arbeidsdeling og ansvar for utførelsen av de enkelte oppgaver, jf. punkt 2.6 i Bestemmelsene.

Bevilgnings- og kapitalregnskap for SDØE skal føres etter kontantprinsippet. Det skal være basert på de til enhver tid gjeldende bestemmelser som Finansdepartementet har fastsatt for budsjettering og regnskapsføring. Det er gitt permanent unntak fra krav til standard kontoplan for statlige virksomheter og fra de statlige regnskapsstandardene (SRS) slik at virksomhetsregnskapet for SDØE føres i henhold til bransjespesifikke krav knyttet til olje- og gassindustrien og rapporteres i henhold til NGAAP (Norwegian General Accepted Accounting Procedures), jf. vedlegg 1.

Det skal fastsettes kontoplan med konteringsregler tilpasset SDØEs behov slik at kravene til rapportering etter kontantprinsippet til bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet ivaretas.

Petoro skal føre et fullstendig og separat regnskap over alle inntekter og utgifter til SDØE, herunder eiendeler og forpliktelser for SDØE. Petoro skal følge bestemmelsene om bokføring, dokumentasjon og oppbevaring i punkt 4.4 i Bestemmelsene.

Staten har som majoritetseier i Equinor ASA tillagt selskapet ansvaret for å avsette statens olje- og gassvolumer sammen med sine egne volumer. Dette ble vedtatt ved en egen avsetningsinstruks på Equinors generalforsamling i 2001 og formalisert i selskapets vedtekter. Petoro har ansvar for å følge opp at Equinor utfører sine oppgaver i samsvar med avsetningsinstruksen.

Det vises til «Avtale om overføring og kjøp av valuta fra SDØE til Norges Bank», jf. vedlegg 2. Det vises også til «Retningslinjer for gjennomføring av avsetningsinstruksens punkt 13 om avregning av inntekter og kostnader, og overføring av statens andel av kontante midler», jf. vedlegg 3. Avtalen gjelder Norges Banks kjøp av fremmed valuta fra SDØE knyttet til Equinors innbetalinger i henhold til avsetningsinstruksen. Avtalen regulerer gjennomføring av transaksjoner i forbindelse med overføring av valuta som gjelder avsetning av SDØEs petroleum fra Equinor til Norges Bank og Petoros ansvar for å lage prognoser for innbetalinger.

Inntekter som ikke omfattes av ovennevnte avtale skal innbetales på arbeidskontoer for innbetaling hos kontofører, for senere godskriving av oppgjørskontoer i Norges Bank.

3.2 Betalingsformidling

Petoro er registrert som regnskapsfører i statsregnskapet og tilknyttet statens konsernkontoordning når det gjelder betalingsformidling for SDØE.

Petoro velger bank for SDØE og oppretter og endrer kontoer iht. rundskriv fra Finansdepartementet. Arbeidskonto er koblet mot en egen oppgjørskonto i Norges Bank. Petoro skal autorisere utbetalinger for SDØE.

Petoro må skriftlig fastsette hvem som har myndighet til å autorisere betalingsoppdrag. Dette meddeles bankforbindelsen. Ajourført oversikt over hvem som har autorisasjonsfullmakt skal til enhver tid foreligge. Når det gjøres endringer i fullmaktstildelingen vedrørende autorisasjon av betalingsoppdrag, må dette meddeles banken.

Petoro er ansvarlig for å sende månedlige prognoser til Norges Bank over brutto utbetalinger fra SDØE som gjelder kontantinnkallinger, tariffkostnader mv., jf. Avtale om overføring og kjøp av valuta fra SDØE til Norges Bank.

3.3 Regnskapsføring av kontantinnkallinger mot mellomværende med statskassen

Petoro rapporterer alle fordringer og gjeld knyttet til SDØE til operatørselskapene som mellomværende med statskassen. Mellomværende med statskassen oppstår når en kontant ut- eller innbetaling ikke samtidig blir utgifts- eller inntektsført på SDØEs budsjettkapitler. Det er fastsatt standardiserte regler for hva som inngår i mellomværende med statskassen.

Med hjemmel i bevilgningsreglementets § 2, har Stortinget gitt unntak for at Petoro fører utbetalinger og innbetalinger for SDØE direkte mot mellomværende med statskassen og ikke mot SDØEs budsjettkapitler, jf. eget romertallsvedtak vedtatt av Stortinget gjennom den årlige ordinære budsjettprosessen og delegering av denne fullmakten i årlige oppdragsbrev.

3.4 Mellomværende med Equinor ASA

Den valgte løsningen for overføring av valuta fra Equinor ASA til Norges Bank medfører at det må etableres en mellomregning for SDØE mot Equinor. Mellomregningen kan vise både positiv og negativ saldo i aktuell valuta.

Mellomværende skal renteberegnes etter fastsatte regler, jf. Retningslinjer for gjennomføring av avsetningsinstruksens punkt 13 om avregning av inntekter og kostnader og overføring av statens andel av kontante midler (vedlegg 3).

3.5 Renteberegning av mellomværende med statskassen

Renten på mellomværende med statskassen skal være knyttet til renten på kortsiktige statspapirer. Dette er en kalkulatorisk kostnad uten kontantstrømseffekt, jf. kap. 5440, post 24.5 og motpost 85 Renter på mellomregnskapet. Rentesatsene fastsettes halvårlig av Finansdepartementet i egne rundskriv.

3.6 Renter av statens kapital

Driften skal belastes med renter på statens faste kapital for å ta hensyn til kapitalkostnader og gi et mer korrekt bilde av ressursbruken. Dette er en kalkulatorisk kostnad uten kontantstrøms effekt, jf. kap. 5440, post 24.5 og motpost 80 Renter av statens kapital.

Lånet anses tatt opp per 1. juli i budsjettåret. I dette året betales således rente bare for et halvt år. Lånet gis en løpetid på 5 år med fast rente. Etter 5 år konverteres lånet til et nytt lån med den rentesats som da gjelder. Dette innebærer at SDØE i løpet av en 5-årsperiode vil få fem låneporteføljer med ulike rentesatser.

Rentesatsen for statens kapital settes lik den gjennomsnittlige renten på 5-års statsobligasjonslån i 12-månedersperioden fra 1. oktober to år før budsjettåret til 30. september året før budsjettåret.

Rentesatsene fastsettes av Finansdepartementet, jf. egne rundskriv fra departementet.

4 Rapportering

(Petroleumsloven 11.8, Reglementet § 12 og Bestemmelsene punkt 3.5.1-3.5.3 og 3.5.5)

4.1 Rapportering til statsregnskapet

Petoro skal hver måned sende inn regnskapsrapport etter kontantprinsippet i henhold til punkt 3.5 i Bestemmelsene, med korrekte regnskapsbeløp i tråd med standarder fastsatt av Finansdepartementet på kapittel, post, underpost og balanseposter. Det må foretas nødvendige kontroller og avstemminger av disse rapportene mot virksomhetsregnskapet og bankkonti.

Ved årets slutt skal rapporteringen til statsregnskapet mv. sendes til Nærings- og fiskeridepartementet. Departementet fastsetter i eget brev nærmere krav og frister for rapportering til statsregnskapet ved årets slutt.

4.2 Årsrapport

(Reglementet § 3 og Bestemmelsene punkt 1.6.1, 2.3.3)

Det er gitt unntak fra kravet til separat årsrapport for SDØE, jf. vedlegg 1. Årsregnskap for SDØE skal signeres av styret i Petoro AS og skal inngå som en del av årsrapporten til Petoro. Årsrapporten til SDØE skal inneholde:

- ledelseskomentar til årsregnskapets ulike oppstillinger: bevilgningsrapportering med note A og B
- kapitalregnskap – spesifisert uten noter
- artskontorapportering uten noter
- virksomhetsregnskapet; resultat - og balanseoppstilling og kontantstrømoppstilling med noter

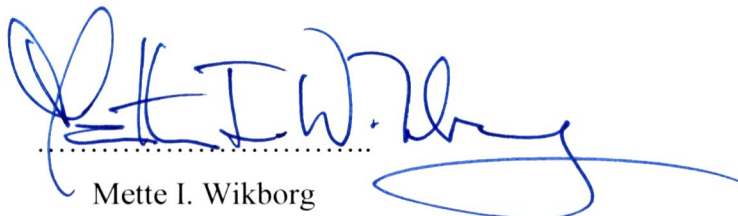
Finansdepartementets rundskriv R-115 og årlig oppdragsbrev presiserer nærmere kravene til innhold og oppstilling. Videre vil krav til årsrapportering og frist for oversendelse til departementet fremgå av årlige oppdragsbrev og/eller i egne brev.

5 Revisjon

Riksrevisjonen skal forestå ekstern revisjon av SDØE i henhold til Lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004.

Petoro skal i tillegg benytte et eksternt revisjonsselskap for å avgi revisoruttalelse om årsregnskapet for SDØE i henhold til norske revisjonsstandarder. Revisoruttalelsen vedlegges årsberetningen for Petoro og SDØE og skal bekrefte det framlagte SDØE-regnskapet overfor styret i Petoro.

NFD, 25. oktober 2023

Mette I. Wikborg
departementsråd

-
- Vedlegg 1: Brev av 23. mars 2018 fra Direktorat for økonomistyring vedrørende varige unntak fra økonomireglementet
- Vedlegg 2: Avtale om overføring og kjøp av valuta fra SDØE til Norges Bank
- Vedlegg 3: Retningslinjer for gjennomføring av avsetningsinstruksens punkt 13 om avregning av inntekter og kostnader, og overføring av statens andel av kontante midler